

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Mustahkam pol qoplamalari. Maxsus nam joylarda foydalanish uchun polivinilxloridli pol qoplamalari. Texnik shartlar

Rasmiy nashr

NATIONAL STANDARD OF UZBEKISTAN

Resilient floor coverings. Polyvinyl chloride floor coverings for use in special wet areas. Specification

Official edition

Ushbu davlat standart EN 13553:2017 ning bir xil qo'llanilishidir. Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels ruxsati bilan qabul qilingan.

This national standard is the identical implementation of EN 13553:2017 and is adopted with permission of Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels

Ushbu standart 2025-yil 26-yanvardan boshlab O'zbekiston standartlar institutining 2024-yil 26-noyabrdagi 77/XSt-son buyrug'i bilan kuchga kiritildi.

Ushbu standartni O'zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi O'zbekiston standartlar institutiga tegishli

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

**Mustahkam pol qoplamalari. Maxsus nam joylarda foydalanish uchun polivinilxloridli pol
qoplamalari. Texnik shartlar**

(EN 13553:2017 IDT)

Rasmiy nashr

O'zbekiston standartlar instituti

Toshkent

So‘zboshi

1 O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan QABUL QILISHGA TAQDIM ETILDI.

2 O‘zbekiston standartlar institutining 2024-yil 26-noyabrdagi 77/XSt-son buyrug‘i bilan TASDIQLANDI.

3 Ushbu standart EN 13553:2017 “Resilient floor coverings. Polyvinyl chloride floor coverings for use in special wet areas. Specification” xalqaro standartiga aynan o‘xshash

4 DASTLABKI AMALGA KIRITILISHI

Ushbu standart va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida amalga kiritish haqidagi axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi.

Ushbu standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

Mundarija

1	Qo‘llanish doirasi.....	1
2	Standartlarga havolalar.....	1
3	Atamalar va ta’riflar	2
4	Talablar.....	3
5	Tamg‘alash	7
	A ilova (normativ) Suv o'tkazmaydigan sinov.....	20
	B ilova (ma’lumot uchun) Zamin qoplamasi toifasini tanlash.....	
	C ilova (ma’lumot uchun) O'rnatish.....	
	D ilova (ma’lumot uchun) Uzilishdagi cho'zilishni aniqlash (ixtiyoriy xususiyat).....	

Kirish

Ushbu standart (EN 13553:2017) texnik qo'mitasi CEN/TC 134 "Mustahkam, to'qimachilik va laminat pol qoplamalari" tomonidan tayyorlangan bo'lib, uning kotibiyati NBN tomonidan boshqariladi.

Ushbu standartga milliy standart maqomi aynan bir xil matnni nashr etish yoki tasdiqlash yo'li bilan kechi bilan 2018-yilning fevraliga qadar beriladi, ziddiyatli milliy standartlar esa kechi bilan 2018-yilning fevraliga qadar chiqarib tashlanadi.

Ushbu standartning ayrim elementlari patent huquqining predmeti bo'lishi mumkinligiga e'tibor qaratiladi. CEN bunday patent huquqlarining birortasini yoki barchasini aniqlash uchun javobgar bo'lmaydi.

Ushbu standart EN 13553:2015 o'rnini egallaydi.

Ushbu qayta ko'rib chiqishda asosiy o'zgarishlar standartning qamrovi va tegishli qismlariga EN 13845 ga murojaat qilishni kiritish bilan bog'liq.

CEN/CENELEC ichki qoidalariga muvofiq, quyidagi mamlakatlarning milliy standartlar tashkilotlari ushbu Yevropa standartini amalga oshirishlari shart: Avstriya, Belgiya, Bolgariya, Xorvatiya, Kipr, Chexiya, Daniya, Estoniya, Finlyandiya, sobiq Yugoslaviya Makedoniya Respublikasi, Fransiya, Germaniya, Gretsiya, Vengriya, Islandiya, Irlandiya, Italiya, Latviya, Litva, Lyuksemburg, Malta, Niderlandiya, Norvegiya, Polsha, Portugaliya, Ruminiya, Serbiya, Slovakiya, Sloveniya, Ispaniya, Shvetsiya, Shveytsariya, Turkiya va Buyuk Britaniya.

Ushbu standartni talqin qilish yoki qo'llashda tushunmovchiliklar yuzaga kelganda standartning asli yozilgan tillarining biridan foydalanish tavsiya etiladi.

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Mustahkam pol qoplamalari. Maxsus nam joylarda foydalanish uchun polivinilxloridli pol qoplamalari. Texnik shartlar

**Устойчивые напольные покрытия. Поливинилхлоридные напольные покрытия для использования в специальных влажных помещениях.
Спецификация**

**Resilient floor coverings. Polyvinyl chloride floor coverings for use in special wet areas.
Specification**

Amalga kiritish sanasi 26.01.2025

1 Qo‘llanish doirasi

Ushbu standartda quyidagilar uchun zarur bo‘lgan minimal qo‘shimcha tavsiflar ko‘rsatilgan:

- EN ISO 10581 yoki EN ISO 10582 bo‘yicha rulon shaklidagi polivinilxloridli pol qoplamalari,
- pol qoplamalari uchun polivinilxloridli, EN 651 bo‘yicha ko‘pikli o‘rama shaklida,
- polivinilxloridli pol qoplamalari zarrachalari asosida EN 13845 bo‘yicha rulon shaklida sirpanishga qarshiligi oshirilgan uzoq muddat xizmat qiladigan suv o‘tkazmaydigan qurilmani hosil qilish uchun maxsus nam joylarda qoniqarli o‘rnatilishi kerak. U turli substratlarda foydalanish uchun ikkita toifani (A va B) belgilaydi.

2 Standartlarga havolalar

Ushbu hujjatni qo‘llash uchun quyidagi havola qilingan hujjatlar zarurdir. Sanasi ko‘rsatilgan havolalar uchun faqat keltirilgan nashr amal qiladi. Sanasi ko‘rsatilmagan havolalar uchun havola qilingan standartning so‘nggi nashri (shu jumladan har qanday tuzatishlar) qo‘llaniladi.

EN 651 Pol qoplamalari - Polivinilxloridli ko‘pikli qatlamli pol qoplamalari - Texnik shartlar

EN 661 Polga chidamli qoplamalar - Suvning tarqalishini aniqlash

EN 684 Elastik pol qoplamalari - Chok mustahkamligini aniqlash

EN 12466 Elastik pol qoplamalari - Lug‘at

EN 13845 Elastik pol qoplamalari - Zarrachalarga asoslangan sirpanishga qarshi polivinilxloridli pol qoplamalari - Texnik shartlar

Rasmiy nashr

EN ISO 10581 Elastik pol qoplamalari - Bir jinsli poli (vinilxlorid) pol qoplamalari - Texnik shartlar (ISO 10581)

EN ISO 10582 Elastik pol qoplamalari - Geterogen poli (vinilxlorid) pol qoplamalari - Tasnif (ISO 10582)

EN ISO 24340 Pol qoplamalari - Qatlamlar qalinligini aniqlash (ISO 24340)

EN ISO 24344 Elastik pol qoplamalari - egiluvchanlik va egiluvchanlikni aniqlash (ISO 24344)

EN ISO 24346 Elastik pol qoplamalari - Umumiy qalinlikni aniqlash (ISO 24346)

3 Atamalar va ta'riflar

Ushbu hujjat maqsadlari uchun EN 12466 va quyidagi atama va ta'riflar qo'llaniladi.

3.1

maxsus nam hudud

pollar tez-tez yoki doimiy nam bo'lishi uchun mo'ljallangan va polga asoslangan drenaj tizimlari bilan jihozlangan hudud, masalan, tuzoqqa ilingan pol ariqchalari

Misol - Erkin turgan vannali hammomlar va to'siqsiz dush xonalari.

4 Talablar

4.1 Umumiy talablar

Ushbu standart bilan qamrab olingan mahsulotlar EN ISO 10581, EN ISO 10582, EN 651 yoki EN 13845 talablariga javob berishi kerak.

4.2 Qo'shimcha unumdorlik talablari

EN ISO 10581, EN ISO 10582, EN 651 yoki EN 13845 talablariga javob beradigan pol qoplamalari 1-jadvalda ko'rsatilgan qo'shimcha talablarga javob berganda maxsus nam joylar uchun mos keladi.

1-jadval Maxsus nam hududlarga mos mahsulotlar

11	Identifikatsiya kodi W1	Identifikatsiya kodi W2	Identifikatsiya kodi W3	Sinov turi
Pol qoplamasi turi a)	EN ISO 10581, EN ISO 10582 yoki EN 13845 ga mos keladigan pol qoplamalari	EN ISO 10581, EN ISO 10582 yoki EN 13845 ga mos keladigan pol qoplamalari	EN 651 ga mos keladigan pol qoplamalari	-
Taglik turi b)	A toifa	B toifa	A toifa	-
Nominal umumiy qalinlik (mm)	$\geq 1,5$	$\geq 2,0$	-	EN ISO 24346
Kompakt qatlamlarning umumiy qalinligi (mm)	umumiy qalinlik bo'yicha	umumiy qalinlik bo'yicha	$\geq 1,0$	EN ISO 24340
Suvning tarqalishi (kun-	-	-	≥ 7	EN 661

larda)				
Ishlab chiqaruvchi yoʻriqnomasiga muvofiq payvandlanganda chok- ning mustahkamligi (N/50 mm da)	≥ 240	≥ 400	≥ 240	EN 684
Moslashuvchanlik	Diametri 10 mm boʻlgan mandrel atrofida egilganda, hech qanday yoriq yoki boshqa sirt buzilishlari ochiq koʻz bilan koʻrinmasligi kerak Bir jinsli boʻlmagan materiallar uchun sinov sirt tomoni bilan, shuningdek teskari tomoni bilan tashqariga yoʻnaltirilgan holda oʻtkaziladi.			EN ISO 24344
Suv zichligi	Payvandlangan mahsulot suv oʻtkazmaydigan mahsulot sifatida tasniflanadi.			Ilova A
^a Oʻrnatish uchun C ilovaga qarang.				
^b Toifani tanlash uchun B ilovaga qarang.				

4.3 O'rnatish

C ilovaga qarang.

5 Tamg'alash

Ushbu standart bilan qoplangan pol qoplamalari va/yoki ularning o'rami EN ISO 10581, EN ISO 10582, EN 651 yoki EN 13845 bo'yicha belgidan tashqari quyidagi belgiga ega bo'lishi kerak:

- a) ushbu standart (EN 13553:2017) raqami va nashr etilgan yili;
- b) W1, W2 yoki W3 identifikatsiya kodi;
- c) A yoki B toifa.

A ilova
(normativ)

Suvga chidamlilik sinovi

A.1 Qo‘llanish doirasi

Ushbu ilovada pol qoplamalarining suvga chidamliligini tekshirish usuli bayon etilgan.

A.2 Qurilma

A.2.1 Metall yoki shisha kabi g‘ovak bo‘lmagan materialning asosi, sinov paytida namuna unga tayanadi.

Izoh - Agar asos shaffof va mos ravishda qo‘llab-quvvatlansa, u har qanday sizib chiqishni pastdan kuzatish imkonini beradi.

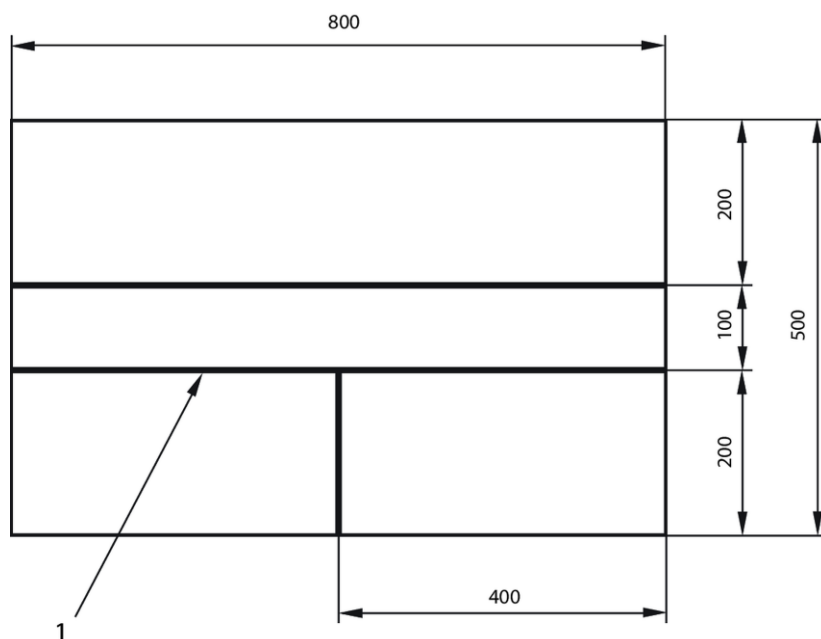
A.2.2 Sinov namunasining ustiga joylashtiriladigan suv o‘tkazmaydigan tubsiz quti-ramka. Quti-karkasning vertikal tomonlari kamida 300 mm va yuzasi kamida 300 mm x 500 mm bo‘lishi kerak. Quti-ramka suv bosimini ushlab turadi va shuning uchun qisqichlar yoki og‘irliklar tomonidan o‘z joyida ushlab turilishi kerak. Quti-rom pol qoplamasi bilan quti-rom o‘rtasida suv o‘tkazmasligiga erishish uchun germetiklangan bo‘lishi kerak.

A.2.3 Namlikka sezgir indikator qog‘oz.

A.3 Sinov namunasi

Tekshirilayotgan namuna yassi bo‘lishi yoki u asosda tekis yotadigan qilib tekislanishi mumkin bo‘lishi kerak. Asos polietilen folga yoki shunga o‘xshash material bilan qoplanishi mumkin. Sinov namunalarini tayyorlashda ishlab chiqaruvchining ko‘rsatmalariga rioya qilish kerak.

Namuna o‘lchami 500 mm x 800 mm dan kam bo‘lmasligi va ishlab chiqaruvchining tavsiyalariga muvofiq payvandlangan choklar bilan ta‘minlanishi kerak (A.1-rasmga qarang).

Bu yerda
1 payvand chok

A.1 – Rasm. Payvand chokli namuna

A.4 Konditsiyalash

Maxsus konditsionerlash talab etilmaydi. Sinov namunasi vizual tekshirishda quruq bo'lishi va 15 °C dan 25 °C gacha haroratda bo'lishi kerak.

A.5 Sinov

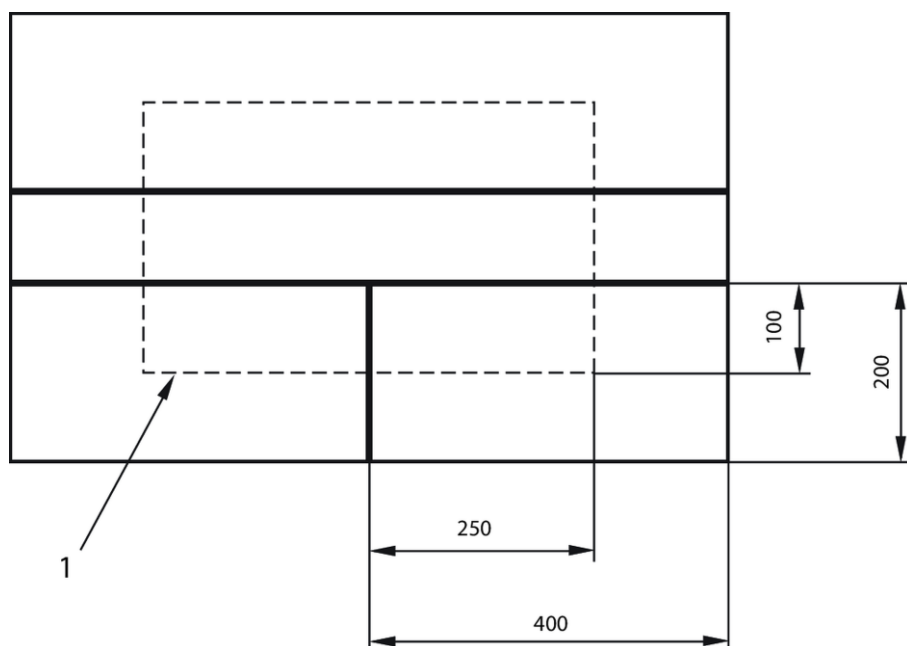
Sinov paytida suvning harorati 15 °C dan 25 °C gacha bo'lishi kerak.

Tayanch asosni indikator qog'ozi bilan yoping. Sinov namunasini indikator qog'oziga foydalanish yuzasi yuqoriga qaragan holda joylashtiring. Qutili ramkani sinov namunasi ustiga qo'ying va suvning zichligini ta'minlash uchun tayanchni quti ramkasiga bosing (A.2 va A.2-rasmga qarang).

Quti ramkasini sinov namunasining ustki yuzasidan 200 mm ± 10 mm balandlikda suv bilan to'ldiring. Ushbu suv sathi 24 h ± 1 h davomida ushlab turiladi, shundan so'ng suv drenajlanadi.

Namlik ko'rsatkichi va sinov namunasi namunaga kirgan suvning har qanday belgilari uchun tekshiriladi.

Agar teshib o'tgan suv belgilari bo'lmasa, sinov namunasi suvga chidamli hisoblanadi.

Bu yerda

- 1 namunadagi qutisimon ramkaning holati

A.2 - Rasm - Namunadagi quti-ramkaning joylashuvi

A.6 Sinov bayonnomasi

Sinov bayonnomasida quyidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak:

- ushbu usulga havola qilish, ya'ni EN 13553:2017, A ilova;
- sinovdan o'tkazilgan material (turi, manbasi, rangi va ishlab chiqaruvchining ma'lumotnoma raqamlari);
- namunani sinovdan o'tkazishga tayyorlash;
- A.5 bo'yicha tekshiruv natijasi.

B ilova
(ma'lumot uchun)

Pol qoplamasi turkumini tanlash

Toifani tanlash milliy amaliyot kodekslariga muvofiq amalga oshirilishi kerak. Amaliyot kodeksi mavjud bo'lmasa, tanlash mezonlari quyidagicha bo'lishi kerak:

- A toifasi: Harakat jadalligi yoki mexanik shikastlanish xavfi normal bo'lgan barcha substratlarda foydalanish uchun.

- B toifasi: harakat jadalligi yoki mexanik shikastlanish xavfi me'yordan yuqori bo'lgan barcha substratlarda foydalanish uchun.

C ilova
(ma'lumot uchun)

O‘rnatish

Ushbu standartga muvofiq mahsulotlar ishlab chiqaruvchilarning mahsulot uchun nam hududni o‘rnatish bo‘yicha ko‘rsatmalariga va har qanday milliy amaliyot kodlariga muvofiq o‘rnatilishi kerak.

Qurilmalar nam hududlardagi qurilmalarda malakali o‘rnatuvchi tomonidan va to‘g‘ri o‘rnatishni ta’minlaydigan tarzda amalga oshirilishi kerak.

D ilova
(ma'lumot uchun)

Uzilishdagi cho'zilishni aniqlash (ixtiyoriy xossa)

D.1 Apparat, namuna olish va sinov bo'laklarini tayyorlash

EN 684 da ko'rsatilgandek.

D.2 Jarayon

EN 684 da tavsiflangan tartibdan foydalaniladi. Bundan tashqari, sinov namunasining uzilishdagi uzunligi o'lchanadi.

D.3 Hisoblash va natijani ifodalash

Har bir sinov namunasi uchun uzilishdagi uzayishni quyidagicha hisoblang:

$$\varepsilon = \frac{(L_1 - L_0) \times 100}{L_0} \quad (D.1)$$

bu yerda

- ε - uzilishdagi uzayish, %;
- L_0 - jag'lar orasidagi dastlabki sinov uzunligi, ya'ni $(100 \pm 0,5)$ mm;
- L_1 - tanaffusdagi sinov davomiyliqi.

Beshta sinovning o'rtacha qiymatini hisoblang va natijani jag'lar orasidagi masofaning eng yaqin ± 1 % gacha ifodalang. Shuningdek, alohida qiymatlarning minimumini qayd eting.

D.4 Talab

Uzilishdagi cho'zilish har bir namuna uchun ≥ 15 % ni tashkil etadi.

D.5 Sinov bayonnomasi

Sinov bayonnomasida quyidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak:

- a) ushbu sinov usuliga havola, EN 13553:2017, D ilova;
- b) sinovdan o'tkazilayotgan mahsulotning to'liq identifikatsiyasi, shu jumladan turi, manbasi, rangi va ishlab chiqaruvchining ma'lumotnoma raqamlari;
- c) namunaning avvalgi tarixi;
- d) payvandlash jarayonining tavsifi;
- e) uzilishdagi cho'zilishning o'rtacha qiymati;
- f) uzilishdagi cho'zilishning minimal qiymati;
- g) agar chokda bo'lmasa, nosozlik turi, masalan, sinov namunasining sinishi tufayli nosozlik;
- h) natijalarga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan ushbu standartdan har qanday chetga chiqish.

Bibliografik ma’lumotlar

SUT 13.340.99